

ПРИЛОЖЕНИЕ

КОНВЕНЦИЯ

съставена на основание член К.3 от Договора за Европейския съюз, относно компетентността и признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела

ВИСОКОДОГОВАРЯЩИТЕ СЕ СТРАНИ по настоящата конвенция, държави-членки на Европейския съюз,

КАТО СЕ ПОЗОВАВАТ на Акта на Съвета от 28 май 1998 г. за съставяне, на основание член К.3 от Договора за Европейския съюз, на Конвенция относно компетентността и признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела,

КАТО ЖЕЛАЯТ да създадат норми, определящи компетентността на съдилищата на държавите-членки във връзка с производства по дела за развод, фактическа раздяла и унищожаване на брака,

КАТО ОСЪЗНАВАТ значението на създаването на норми за компетентността във връзка с родителските права върху децата от страна и на двамата съпрузи по повод производства за разтрогване или прекратяване на брачната връзка,

КАТО ЖЕЛАЯТ да осигурят опростяване на процедурата по признаването и изпълнението на такива съдебни решения в европейския регион,

КАТО ВЗЕХА ПРЕДВИД принципите, на които се основава Конвенцията относно компетентността и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела, подписана на 27 септември 1968 г. в Брюксел,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че член К.3, параграф 2, буква в) от Договора за Европейския съюз предвижда възможност в конвенциите, съставени на основание член К.3 от този договор, да бъде записано, че Съдът на Европейските общности има компетентност да тълкува техните разпоредби, в съответствие с определени от самите тях условия,

СЕ СПОРАЗУМЯХА ЗА СЛЕДНИТЕ РАЗПОРЕДБИ:

ДЯЛ I

ОБХВАТ

Член 1

1. Настоящата конвенция се прилага спрямо:

- а) граждански производства във връзка с дела по развод, фактическа раздяла или унищожаване на брака;
- б) граждански производства във връзка с дела за родителските права над децата и на двамата съпрузи по повод производства по брачни дела, посочени в буква а).

2. Други производства, официално признати в някоя държава-членка, се разглеждат като равностойни на съдебното производство. Терминът „съд“ припокрива всички органи, имащи компетентност по тези дела в държавите-членки.

ДЯЛ II

КОМПЕТЕНТНОСТ

РАЗДЕЛ I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 2

Развод, фактическа раздяла и унищожаване на брака

1. По дела за развод, фактическа раздяла или унищожаване на брака, компетентност имат съдилищата на държава-членка:

а) на чиято територия:

— съпрузите имат обичайно местопребиваване, или

— е било последното обичайно местопребиваване на съпрузите, при условие че единият от тях все още живее там, или

— ответникът има обичайно местопребиваване, или

— в случай на съвместна молба, всеки един от съпрузите има обичайно местопребиваване, или

— молителят има обичайно местопребиваване, ако е живял там най-малко в продължение на една година непосредствено преди да бъде подадена молбата, или

— молителят има обичайно местопребиваване, ако е живял там най-малко в продължение на шест месеца непосредствено преди да бъде подадена молбата и е гражданин на въпросната държава или има местоживеене там;

б) чиито граждани са и двамата съпрузи или където имат местоживеене и двамата съпрузи, като са се установили дългосрочно там.

2. Всяка държава-членка посочва в декларация, която се прави при връчването на нотификацията по член 47, параграф 2, дали ще прилага критерия за гражданство или местоживеене, предвиден в параграф 1.

3. За целите на настоящата конвенция терминът "местоживеене" има същото значение, както в правните системи на Обединеното кралство и Ирландия.

Член 3

Родителски права

1. Съдилищата на държава-членка, упражняващи компетентност по силата на член 2 по молба за развод, фактическа раздяла или унищожаване на брака, имат компетентност по дело, свързано с родителските права на двамата съпрузи над детето, когато същото има обичайно местопребиваване в тази държава-членка.

2. Когато детето няма обичайно местопребиваване в държавата-членка, посочена в параграф 1, съдилищата на тази държава имат компетентност по такова дело, ако детето има обичайно местопребиваване в една от държавите-членки и

- а) поне единият от съпрузите има родителски права над детето и,
- б) компетентността на съдилищата е приета от съпрузите и е в най-висшия интерес на детето.

3. Компетентността, предоставена по силата на параграфи 1 и 2, се прекратява веднага след като:

- а) съдебното решение, с което се разрешава или се отказва да се даде ход на молбата за развод, фактическа раздяла или унищожаване на брака, стане окончателно, или
- б) по дела, по които все още има висящи производства във връзка с родителските права към датата, посочена в буква а), съдебното решение в рамките на тези производства е станало окончателно, или
- в) производствата, посочени в букви а) и б) са приключили поради друга причина.

Член 4

Отвличане на деца

Съдилищата, притежаващи компетентност по смисъла на член 3, упражняват своята компетентност в съответствие с Хагската конвенция от 25 октомври 1980 г. за гражданските аспекти на отвличането на деца в чужбина, и в частност членове 3 и 16 от нея.

Член 5

Насрещен иск

Съдът, където производството е висящо на основание членове от 2 до 4, също има компетентност да разглежда насрещен иск, при условие че същият попада в обхвата на настоящата конвенция.

Член 6

Преобразуване на фактическата раздяла в развод

Без да се накърняват разпоредбите на член 2, съдът на държава-членка, който е постановил съдебно решение за фактическа раздяла, също така има компетентност да преобразува това съдебно решение в развод, ако законът на тази държава-членка предвижда това.

Член 7

Исключителна компетентност по членове от 2 до 6

Съпруг, който:

- а) има обичайно местопребиваване на територията на държава-членка; или
- б) е гражданин на държава-членка или който има местоживееие на територията на държава-членка по смисъла на член 2, параграф 2,

може да бъде предаден на съд в друга държава-членка само в съответствие с членове от 2 до 6.

Член 8

Остатъчна компетентност

1. Когато нито един съд на държава-членка няма компетентността, предвидена в членове 2 до 6, подведомствеността във всяка отделна държава-членка се определя със законите на тази държава.

2. Както срещу ответник, който няма обичайно местопребиваване и не е гражданин или няма местоживееие на територията на държава-членка по смисъла на член 2, параграф 2, всеки гражданин на държава-членка, който има обичайно местопребиваване на територията на друга държава-членка, може, подобно на гражданите на тази държава, да се ползва от правата на приложимите в тази държава норми във връзка с компетентността.

РАЗДЕЛ 2

РАЗГЛЕЖДАНЕ ПО ОТНОШЕНИЕ НА КОМПЕТЕНТНОСТТА И ДОПУСТИМОСТТА

Член 9

Разглеждане по отношение на компетентността

В случай че съд на държава-членка е сезиран с дело, по което той няма компетентност по смисъла на настоящата конвенция и по което съд на друга държава-членка има компетентност по силата на тази конвенция, той заявява по своя собствена инициатива, че няма компетентност.

Член 10

Разглеждане по отношение на допустимостта

1. В случай на неявяване на ответник, съдът, който има компетентност, спира производството докато не се докаже, че ответникът е бил в състояние своевременно да получи документа за образуване на производството или равностоен документ, за да може да организира своята защита, или че са били предприети всички необходими стъпки за тази цел.

2. Разпоредбите на член 19 от Конвенцията от 26 май 1997 г. за връчване в държави-членки на Европейския съюз на съдебни и извънсъдебни документи по граждански и търговски дела се прилагат вместо разпоредбите на параграф 1, ако документът, с който се образува

производството, е трябвало да бъде предаден в чужбина в съответствие със същата конвенция.

РАЗДЕЛ 3

LIS PENDENS И ВИСЯЩИ ИСКОВЕ

Член 11

1. Когато производства с едни и същи мотиви на иска и между същите страни се предявят пред съдилища на различни държави-членки, съдът, който е сезиран втори, по своя собствена инициатива спира производството си, докато се установи компетентността на съда, който е бил сезиран пръв.

2. Когато производства по дела за развод, фактическа раздяла или унищожаване на брака, с несъвпадащи мотиви на иска и между същите страни, се предявяват пред съдилища на различни държави-членки, съдът, който е сезиран втори, по своя собствена инициатива спира производството си, докато се установи компетентността на съда, който е бил сезиран пръв.

3. Когато е установена компетентността на съда, който е бил сезиран пръв, съдът, който е сезиран втори, се отказва от компетентност в полза на този съд.

В този случай страната, която е предявила въпросния иск пред съда, който е сезиран втори, може да предяви този иск пред съда, който е бил сезиран пръв.

РАЗДЕЛ 4

ВРЕМЕННИ И ЗАЩИТНИ МЕРКИ

Член 12

В неотложни случаи разпоредбите на настоящата конвенция не са пречка съдилищата на дадена държава-членка да предприемат такива временни, включително защитни, мерки спрямо лица или активи в тази държава, с каквито те могат да разполагат по силата на вътрешното право на тази държава-членка, дори ако по силата на настоящата конвенция съдът на друга държава-членка има компетентност по съществото на делото.

ДЯЛ III

ПРИЗНАВАНЕ И ИЗПЪЛНЕНИЕ

Член 13

Значение на термина „съдебно решение“

1. За целите на настоящата конвенция, терминът „съдебно решение“ означава развод, фактическа раздяла или унищожаване на брак, постановени от съд на държава-членка, както и съдебно решение във връзка с родителските права на съпрузите, постановено по повод на такова брачно производство, независимо от наименованието на съдебното решение, включително постановление, определение или решение.

2. Разпоредбите на настоящия дял се прилагат също така при определяне размера на съдебните разноси и издръжки по смисъла на настоящата конвенция и при изпълнение на всяко разпореждане, свързано с такива разноси и издръжки.

3. За целите на прилагането на настоящата конвенция, документи, които формално са били съставени или регистрирани като автентични актове и подлежат на изпълнение в една държава-членка, а също и споразумения, които са били одобрени от съд в хода на съдебно производство и подлежат на изпълнение в държавата-членка, където са били сключени, се признават и обявяват за подлежащи на изпълнение при същите условия, както и съдебните решения, посочени в параграф 1.

РАЗДЕЛ I

ПРИЗНАВАНЕ

Член 14

Признаване на съдебно решение

1. Съдебно решение, произнесено в държава-членка, се признава в другите държави-членки, без да се изисква каквато и да било специална процедура.

2. В частност, и без да се нарушава действието на разпоредбата на параграф 3, не се изисква специална процедура за актуализиране на регистрите за гражданското състояние на държава-членка въз основа на съдебно решение за развод, фактическа раздяла или унищожаване на брака, постановено в друга държава-членка и срещу което няма подадена жалба по силата на закона на тази държава-членка.

3. Всяка заинтересована страна може, в съответствие с процедурите, предвидени в раздели 2 и 3 от този дял, да поиска с решение да бъде признато или не съдебното решение.

4. Когато признаването на съдебно решение е повдигнато като произтичащ въпрос в съд на държава-членка, този съд може да реши този въпрос.

Член 15

Основания за непризнаване

1. Съдебно решение за развод, фактическа раздяла или унищожаване на брака не се признава:

а) ако такова признаване явно противоречи на държавната политика на държавата-членка, където се иска признаването;

б) когато то е направено в случай на неявяване, ако на ответника не е бил надлежно връчен документът, с който се образува производството или равностоен документ, своевременно, за да се даде възможност на ответника да организира своята защита, освен ако категорично е установено, че ответникът е приел съдебното решение;

в) ако то е несъвместимо със съдебно решение, постановено в производство между същите страни в държавата-членка, където се иска признаването;

г) ако то е несъвместимо с предходно съдебно решение, постановено в друга държава-членка или в държава-нечленка между същите страни, при условие че предходното съдебно решение изпълнява необходимите условия за неговото признаване в държавата-членка, където се иска признаването.

2. Съдебно решение за родителските права на съпрузите, постановено по повод на брачен процес по член 13, не се признава:

а) ако такова признаване явно противоречи на държавната политика на държавата-членка, където се иска признаването, като се вземат под внимание най-висшите интереси на детето;

б) ако то бъде направено, освен в неотложни случаи, без да се даде възможност на детето да бъде изслушано, в нарушение на основните процесуални норми на държавата-членка, където се иска признаването;

в) когато то е направено в случай на неявяване, ако на неявилото се лице не е бил надлежно връчен документът, с който се образува производството или равностоеен документ, своевременно, за да се даде възможност на това лице да организира своята защита, освен ако категорично е установено, че ответникът е приел съдебното решение;

г) по искане на всяко лице, претендиращо, че съдебното решение нарушава неговите родителски права, ако то е било постановено без да се даде възможност на това лице да бъде изслушано;

д) ако то е несъвместимо с последващо съдебно решение за родителските права, постановено в държавата-членка, където се иска признаването; или

е) ако то е несъвместимо с последващо съдебно решение за родителските права, постановено в друга държава-членка или в държавата-нечленка, където детето има обичайно местопребиваване, при условие че последващото съдебно решение изпълнява необходимите условия за признаването му в държавата-членка, където се иска признаването.

Член 16

Непризнаване и установени факти

1. Наред с това, съдебното решение не се признава в случая, предвиден в член 43.

2. При разглеждането на основанията за компетентността в случая по параграф 1, съдът, сезиран с това искане, е обвързан от установените факти, въз основа които съдът на държавата-членка по произхода е обосновал своята компетентност.

3. Без да се нарушава действието на разпоредбата на параграф 1, компетентността на съда на държавата-членка по произхода може да не се преразглежда. Преценката за съответствие на държавната политика, съгласно член 15, параграф 1, буква а) и параграф 2, буква а), може да не се прилага спрямо нормите, свързани с компетентността, съдържащи се в членове от 2 до 8.

Член 17

Различия при приложимото право

Признаването на съдебно решение за развод, фактическа раздяла или унищожаване на брака не може да бъде отказано по причина че вътрешното право на държавата-членка, където такова признаване се иска, не би разрешило развод, фактическа раздяла или унищожаване на брака въз основа на същите факти.

Член 18

Непреразглеждане по същество

При никакви обстоятелства съдебно решение не може да бъде преразглеждано по същество.

Член 19

Спиране на производството

1. Съд на държава-членка, където се иска признаване на съдебно решение, постановено в друга държава-членка, може да спре производството, ако срещу съдебното решение има подадена обикновена жалба.

2. Съд на държава-членка, където се иска признаване на съдебно решение, постановено в Ирландия или Обединеното кралство, може да спре производството, ако изпълнението му временно е прекратено в държавата-членка по произхода поради обжалване.

РАЗДЕЛ 2

ПРИНУДИТЕЛНО ИЗПЪЛНЕНИЕ

Член 20

Съдебни решения, подлежащи на принудително изпълнение

1. Съдебно решение във връзка с упражняването на родителски права над дете и от двете страни в държава-членка, което подлежи на принудително изпълнение в тази държава, принудително се изпълнява в друга държава-членка, когато, по молба на която и да било заинтересована страна, то е обявено за подлежащо на принудително изпълнение там.

2. Независимо от това, в рамките на Обединеното кралство такова съдебно решение подлежи на изпълнение в Англия и Уелс, в Шотландия или в Северна Ирландия, когато по искане на която и да било заинтересована страна то е било регистрирано с оглед принудително изпълнение в тази част на Обединеното кралство.

Член 21

Компетентност на националните съдилища

1. Молбата се подава, както следва:

— в Белгия — до или

— в Дания — до

— във Федерална република Германия — до „“,

- в Гърция — до „“,
- в Испания — до „“,
- във Франция — до председателстващия съдия на „“,
- в Ирландия — до Върховния съд (High Court),
- в Италия — до „“,
- в Люксембург — до председателстващия съдия на „“,
- в Нидерландия — до председателстващия съдия на „“,
- в Австрия — до „“,
- в Португалия — до „или „“,
- във Финландия — до „“,
- в Швеция — до „“,
- в Обединеното кралство,
 - а) в Англия и Уелс — до Върховния съд (High Court of Justice);
 - б) в Шотландия — до Court of Session (Върховния граждански съд на Шотландия);
 - в) в Северна Ирландия — до Върховния съд (High Court of Justice).

2. а) Компетентността на националните съдилища във връзка с молба за изпълнение се определя като се взема предвид обичайното местопребиваване на лицето, срещу което се иска изпълнение или като се вземе предвид обичайното местопребиваване на детето, което е обект на молбата;

б) В случай че не е възможно да се установи нито едно от местата по буква а) в държавата-членка, където се иска изпълнение, компетентността на националните съдилища се определя с оглед на мястото за изпълнение.

3. Във връзка с процедури по член 14, параграф 3, компетентността на националните съдилища се определя от вътрешното право на държавата-членка, където е образувано производството за признаване или непризнаване.

Член 22

Процедура по изпълнение

1. Процедурата за подаване на молбата се урежда от вътрешното право на държавата-членка, където е поискано изпълнение.

2. Молителят следва да посочи адрес за връчване на съдебните книжа в рамките на юрисдикцията на съда, до който е подадена молбата. Независимо от това, ако вътрешното

право на държавата-членка, където е поискано изпълнение, не предвижда предоставянето на такъв адрес, молителят следва да определи свой представител *ad litem*.

3. Към молбата се прилагат документите, посочени в членове 33 и 34.

Член 23

Решение на съда

1. Съдът, до който е подадена молбата, постановява решението си незабавно. Лицето, срещу което се иска изпълнение, няма право на този етап от процедурата да подава каквито и да било документи, свързани с молбата.

2. Молбата може да бъде отказана само на някое от основанията, приведени в членове 15 и 16.

3. Съдебно решение не може при никакви обстоятелства да бъде преразглеждано по същество.

Член 24

Съобщаване на решението

Съответният служител на съда незабавно уведомява молителя за решението по молбата, в съответствие с установения за тази цел законов ред в държавата-членка, където е поискано изпълнението.

Член 25

Обжалване на решението за изпълнение

1. Ако изпълнението бъде разрешено, лицето, срещу което е поискано изпълнение, може да обжалва решението в едномесечен срок от връчването на последното.

2. Ако това лице има обичайно местопребиваване в държава-членка, различна от тази, където е взето решението за разрешаване на изпълнението, срокът за обжалване е двумесечен и тече от датата на връчване лично на самия него или по местопребиваване. Не се допуска удължаване на срока на основание дистанцията.

Член 26

Апелативни съдилища и способи за обжалване

1. Жалбите срещу съдебни решения, разрешаващи изпълнение, се подават по установения законов ред, регламентиращ състезателните производства:

— в Белгия — до „или „ или „“),

— в Дания — до „“,

— във Федерална република Германия — до „“,

— в Гърция — до „“,

- в Испания — до „“,
- във Франция — до „“,
- в Ирландия — до Върховния съд (High Court),
- в Италия — до „“,
- в Люксембург — до „“,
- в Холандия — до „“,
- в Австрия — до „“,
- в Португалия — до „“,
- във Финландия — до „“,
- в Швеция — до „“,
- в Обединеното кралство,
 - а) в Англия и Уелс — до Върховния съд (High Court of Justice);
 - б) в Шотландия — до Court of Session (Върховния граждански съд на Шотландия);
 - в) в Северна Ирландия — до Върховния съд (High Court of Justice).

2. Възражение срещу съдебно решение, обект на обжалване, е възможно само:

- в Белгия, Гърция, Испания, Франция, Италия, Люксембург и в Нидерландия — чрез касационна жалба,
- в Дания — чрез жалба до „“, с разрешение на „“,
- във Федерална република Германия — чрез „“,
- в Ирландия — чрез жалба по правен въпрос до Върховния съд,
- в Австрия — чрез „“,
- в Португалия — чрез „“,
- във Финландия — чрез жалба до „“,
- в Швеция — чрез жалба до „“,
- в Обединеното кралство — чрез единична последваща жалба по правен въпрос.

Член 27

Спиране на производството

1. Съдът, където е подадена жалбата, може, по молба на молителя, да спре производството, ако има подадена обикновена жалба срещу съдебното решение в държавата-членка по произхода или ако още не е изтекъл срокът за такова обжалване. В последния случай съдът може да посочи срока, в рамките на който следва да бъде подадена жалба.

2. В случай че съдебното решение е произнесено в Ирландия или Обединеното кралство, всякакъв вид жалба, допустима в държавата-членка по произхода, се разглежда като обикновена жалба за целите на параграф 1.

Член 28

Съд, пред който се обжалват съдебни решения, с които е отказано изпълнение

1. В случай че е отхвърлена молбата за изпълнение, молителят може да обжалва:

— в Белгия — до „“ или „“,

— в Дания — до „“,

— във Федерална република Германия — до „“,

— в Гърция — до „“,

— в Испания — до „“,

— във Франция — до „“,

— в Ирландия — до Върховния съд (High Court),

— в Италия — до „“,

— в Люксембург — до „“,

— в Нидерландия — до „“,

— в Австрия — до „“,

— в Португалия — до „“,

— във Финландия — до „“,

— в Швеция — до „“,

— в Обединеното кралство,

а) в Англия и Уелс — до Върховния съд (High Court of Justice);

б) в Шотландия — до Court of Session (Върховния граждански съд на Шотландия);

в) в Северна Ирландия — до Върховния съд (High Court of Justice).

2. Лице, срещу което се иска изпълнение, се призовава да се яви пред апелативния съд. В случай на неявяване на това лице, прилагат се разпоредбите на член 10.

Член 29

Възражение срещу апелативното решение

Съдебно решение, постановено по жалба по член 28, може да бъде оспорено само:

- в Белгия, Гърция, Испания, Франция, Италия, Люксембург и Нидерландия — чрез касационна жалба,
- в Дания — чрез жалба до „“ с разрешение на „“,
- във Федерална република Германия — чрез „“,
- в Ирландия — чрез жалба по правен въпрос до Върховния съд (Supreme Court),
- в Австрия — чрез „“,
- в Португалия — чрез „“,
- във Финландия — чрез жалба до „“,
- в Швеция — чрез жалба до „“,
- в Обединеното кралство — чрез единична нова жалба по правен въпрос.

Член 30

Частично изпълнение

1. Когато има постановено съдебно решение по няколко правни въпроса и не може да бъде разрешено изпълнението по всички тях, съдът разрешава изпълнение по един или повече от тях.
2. Всеки молител може да поиска частично изпълнение на съдебно решение.

Член 31

Правна помощ

1. Молител, който се е ползвал в държавата-членка по произхода с пълна или частична правна помощ или освобождаване от разходи или разноски, има право, в хода на процедурите по членове 21 до 24, да се ползва с най-благоприятната правна помощ или най-широкото освобождаване от разходи и разноски, предвидено по силата на вътрешното право на замолената държава-членка.
2. Молител, който иска изпълнение на съдебно решение, произнесено от административен орган в Дания, може да се ползва в замолената държава-членка с правото, предвидено в разпоредбата на параграф 1, ако представи документ, издаден от датското Министерство на правосъдието за тази цел, удостоверяващ, че изпълнява икономическите критерии за да се кандидатира за отпускане на пълна или частична правна помощ или освобождаване от разходи или разноски.

Член 32

Обезпечение, залог или депозит

Независимо, че са описани, не се изисква никакво обезпечение, залог или депозит от страна, която подава в една държава-членка молба за изпълнение на съдебно решение, постановено в друга държава-членка, на основание, че тя е чужд гражданин или че няма адресна регистрация или обичайно местопребиваване в държавата-членка, където се иска изпълнение.

РАЗДЕЛ 3

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 33

Документи

1. Страната, която търси или оспорва признаване или подава молба за изпълнение на съдебно решение, представя:

- а) копие от съдебното решение, което отговаря на необходимите условия за установяване на неговата автентичност;
- б) при нужда, документ, удостоверяващ, че молителят получава правна помощ в държавата-членка по произхода.

2. Наред с това, в случай на съдебно решение, постановено по служебен път, лицето, което търси признаване или подава молба за изпълнение, представя:

- а) оригинал или заверено копие от документа, с който се установява, че на виновната страна е бил връчен актът за образуване на производството или равностоен документ; или
- б) друг документ, категорично удостоверяващ, че ответникът е приел съдебното решение.

3. Лице, искащо да бъде извършена промяна в регистъра за гражданското състояние на държава-членка, както е посочено в член 14, параграф 2, представя също така документ, сочещ, че съдебното решение не подлежи на последващо обжалване по силата на националното законодателство на държавата-членка, където е постановено съдебното решение.

Член 34

Други документи

Страна, която подава молба за изпълнение, представя също така всички документи, установяващи, че съгласно националното законодателство на държавата-членка по произхода съдебното решение подлежи на изпълнение и е било връчено.

Член 35

Липса на документи

1. В случай че не бъдат представени документите, посочени в член 33, параграф 1, буква б) или параграф 2, съдът може да посочи срок за тяхното представяне, да приеме равностойни документи или, ако счете, че разполага с достатъчно информация преди това, да освободи въпросната страна от задължението да ги представи.

2. В случай че Съдът изиска това, тези документи се предоставят в превод. Преводът се заверява от лице, притежаващо правоспособност да направи това в една от държавите-членки.

Член 36

Легализация или други сходни формалности

Не се изисква легализация или друга сходна формалност по отношение на документите, посочени в членове 33, 34 и 35, параграф 2 или по отношение на документ за определяне на представител *ad litem*.

ДЯЛ IV

ПРЕХОДНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 37

1. Разпоредбите на настоящата конвенция се прилагат само спрямо започнали процесуални действия, документи, съставени или регистрирани под формата на автентични актове, и споразумения, които са били одобрени от съд в хода на производство след влизането ѝ в сила в държавата-членка по произхода и когато е поискано признаване или изпълнение на съдебно решение или автентични актове в замолената държава-членка.

2. Независимо от това, съдебни решения, постановени след датата на влизане в сила на настоящата конвенция между държавата-членка по произхода и замолената държава-членка в производство, започнало преди тази дата, се признават и изпълняват в съответствие с разпоредбите на Дял III, ако е била установена компетентност съобразно норми, които са в съгласие с нормите, съдържащи се в Дял II от настоящата конвенция или в конвенция, сключена между държавата-членка по произхода и замолената държава-членка, която е била в сила при започване на процесуалните действия.

ДЯЛ V

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 38

Връзка с други конвенции

1. Под резервата на разпоредбите на членове 37, 40 и параграф 2 от настоящия член, настоящата конвенция има предимство за държавите-членки, които са страни по нея, пред съществуващите конвенции към датата на влизане в сила на настоящата конвенция, които са били сключени между две или повече държави-членки и касаят въпроси, уредени с настоящата конвенция.

2. а) Към датата на нотификацията по член 47, Дания, Финландия и Швеция имат възможност да декларират, че конвенцията от 6 февруари 1931 г. между Дания, Финландия, Исландия, Норвегия и Швеция, съдържаща разпоредби от областта на международното частно право, свързани с брака, осиновяването и попечителството, заедно със Заключителния протокол към нея, ще се прилага изцяло или частично в отношенията между тях, вместо нормите на настоящата конвенция. Тази декларация може по всяко време да се оттегли напълно или частично;

б) принципът за неприлагане на дискриминация, основаваща се на националната принадлежност, между гражданите на Съюза се спазва и наблюдава от Съда на Европейските общности, в съответствие с установените в протокола процедури за тълкуване от Съда на Европейските общности на настоящата конвенция;

в) нормите, свързани с компетентността, в което и да било бъдещо споразумение, което предстои да бъде сключено между държавите-членки, посочени в (а), и които са свързани с въпроси, уредени с настоящата конвенция, трябва да съответстват на установените с настоящата конвенция;

г) съдебни решения, постановени в която и да било от Северните държави, направили декларацията по буква (а), в рамките на съд, имащ компетентност, съответстваща на някоя от установените в дял II от настоящата конвенция, се признават и изпълняват в останалите държави-членки по реда, установен с дял III от нея.

3. След влизане в сила на настоящата конвенция, държавите-членки не могат да сключват или прилагат споразумения помежду си, освен с цел да се допълнят разпоредбите на конвенцията или да се улесни прилагането на съдържащите с в нея принципи.

4. Държавите-членки изпращат в депозитара на настоящата конвенция:

а) копие от споразуменията и унифицираните закони, с които се въвеждат тези споразумения, посочени в параграф 2, букви а) и в) и параграф 3;

б) всяко денонсиране или промяна в тези споразумения или унифицирани закони.

Член 39

Връзка с определени международни конвенции

В отношенията между държавите-членки, които са страни по нея, настоящата конвенция има предимство пред следните конвенции, доколкото те касаят материя, уредена с настоящата конвенция:

— Хагската конвенция от 5 октомври 1961 г. за правомощията на държавните органи и приложимото право във връзка със закрилата на малолетните и непълнолетните,

— Люксембургската конвенция от 8 септември 1967 г. за признаване на решения във връзка с действителността на браковете,

— Хагската конвенция от 1 юни 1970 г. за признаване на разводите и фактическата раздяла,

— Европейската конвенция от 20 май 1980 г. за признаване и изпълнение на решения, свързани с попечителството над деца и възстановяването на попечителство над деца,

— Хагската конвенция от 19 октомври 1996 г. за подведомствеността, приложимото право, признаването, изпълнението и сътрудничеството в областта на родителските права и мерките за закрила на детето, при условие че въпросното дете има обичайно местопребиваване в държава-членка.

Член 40

Разширяване на действието

1. Споразуменията и конвенциите, посочени в членове 38 и 39, запазват правното си действие по въпроси, за които настоящата конвенция не се прилага.
2. Те запазват правното си действие по отношение на постановени съдебни решения и документи, съставени или регистрирани под формата на автентични документи, преди влизането в сила на настоящата конвенция.

Член 41

Споразумения между държави-членки

Без да се накърняват основанията за непризнаване, предвидени в дял III, съдебни решения, постановени в съответствие със споразуменията, посочени в член 38, параграф 3, се признават и изпълняват в държави-членки, които не са страни по тези споразумения, при условие че въпросните съдебни решения са постановени в правораздавателен орган, съответстващ на органа, предвиден в дял II.

Член 42

Договори със Светия престол

1. Настоящата конвенция се прилага без да се засяга действието на разпоредбите на Международния договор (Конкордат) между Светия престол и Република Португалия, подписан от Ватикана на 7 май 1940 г.

2. Всяко решение за недействителност на брак, взето по силата на Договора, посочен в параграф 1, се признава в държавите-членки при условията, установени с дял III от настоящата конвенция.

3. Установените в параграфи 1 и 2 разпоредби се прилагат и спрямо следните международни договори (конкордати) със Светия престол:

— *Concordato lateranense* от 11 февруари 1929 г. между Италианската република и Светия престол, изменен със споразумението, с допълнителен Протокол, подписан в Рим на 18 февруари 1984 г.,

— Споразумение между Светия престол и Испанската държава по правни въпроси от 3 януари 1979 г.

4. Държавите-членки изпращат в депозитара на настоящата конвенция:

- а) копие от договорите, посочени в параграфи 1 и 3;

- б) всяко денонсиране или промени в тези договори.

Член 43

Непризнаване и неизпълнение на съдебни решения, основаващи се на член 8

Настоящата конвенция не е пречка дадена държава-членка да поеме, в конвенция за признаването и изпълнението на съдебни решения, задължение към държава-нечленка да не признава съдебно решение, постановено в друга държава-членка, където в случаите, предвидени в член 8, съдебното решение би могло да се основава единствено на компетентност, различна от посочените в членове 2 до 7.

Член 44

Държави-членки с две или повече правни системи

По отношение на държава-членка, където две или повече правни системи или групи от норми, касаещи материя, уредена с настоящата конвенция, се прилагат в различни териториални единици:

- а) всяко позоваване на обичайно местопребиваване в тази държава-членка се отнася до обичайно местопребиваване в териториална единица;
- б) всяко позоваване на националността се отнася до териториалната единица, определена със закона на тази държава;
- в) всяко позоваване на компетентния орган на държава-членка, получил молба за развод или фактическа раздяла или унищожаване на брака се отнася до компетентния орган на териториалната единица, която е получила такава молба;
- г) всяко позоваване на правните норми на замолената държава-членка се отнася до правните норми на териториалната единица, където се извършва позоваване на компетентност, признаване или изпълнение.

ДЯЛ VI

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Член 45

Съдът на Европейските общности има компетентност да дава предписания относно тълкуването на настоящата конвенция, в съответствие с разпоредбите на Протокола, съставен от Акта на Съвета от 28 май 1998 г.

ДЯЛ VII

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 46

Декларации и резерви

1. Без да се засяга действието на разпоредбите на член 38, параграф 2 и член 42, настоящата конвенция не може да бъде предмет на никакви резерви.

2. Независимо от параграф 1, настоящата конвенция действа под резервата на направените от Ирландия и Италия декларации, приложени към настоящата конвенция.

3. Въпросната държава-членка може по всяко време да оттегли напълно или частично една такава декларация. Всяка такава декларация загубва валидността си деветдесет дни след нотификацията на депозитара за оттеглянето.

Член 47

Приемане и влизане в сила

1. Настоящата конвенция подлежи на приемане от държавите-членки в съответствие с техните конституционни норми.

2. Държавите-членки нотифицират депозитара за изпълнението на конституционните норми за приемане на настоящата конвенция.

3. Настоящата конвенция и всяка промяна в нея, предвидена в член 49, параграф 2, влиза в сила деветдесет дни след нотификацията по параграф 2 от държавата, която, като се явява член на Европейския съюз към момента на приемане от Съвета на Акта, с който е съставена настоящата конвенция, последна е изпълнила това процедурно изискване.

4. До влизането в сила на настоящата конвенция, всяка държава-членка може, когато прави нотификацията по параграф 2 или на по-късна дата, да декларира, че, доколкото това я засяга, конвенцията, с изключение на член 45, се прилага за нейните отношения с държави-членки, направили същата декларация. Такива декларации се прилагат деветдесет дни след датата на депозиране.

Член 48

Присъединяване

1. Настоящата конвенция е открита за присъединяване от всяка държава, която става член на Европейския съюз.

2. Текстът на настоящата конвенция на езика или езиците на присъединяващата се държава-членка, така както е съставен от Съвета, е автентичен.

3. Документите за присъединяване се депозират при депозитара.

4. Настоящата конвенция ще влезе в сила по отношение на всяка държава-членка, която се присъедини към нея, на деветдесетия ден след депозиране на документа за нейното присъединяване или в деня на влизане на конвенцията в сила, ако тя още не е влязла в сила при изтичане на споменатия деветдесетдневен период.

5. Когато настоящата конвенция не е в сила към датата на депозиране на документа за тяхното присъединяване, спрямо държавите-членки, които се присъединяват, се прилага член 47, параграф 4.

Член 49

Изменения

1. Промени в настоящата конвенция могат да бъдат предложени от всяка държава-членка или от Комисията. Всяко предложение за промяна се изпраща на депозитара, който уведомява за него Съвета.
2. Промените се изготвят от Съвета, който препоръчва тяхното приемане от държавите-членки в съответствие с техните конституционни норми. Така приетите изменения влизат в сила в съответствие с член 47, параграф 3.
3. Независимо от това, по искане на заинтересованата държава-членка, цитираните в членове 21, параграф 1, 26, параграфи 1 и 2, 28, параграф 1 и 29 съдилища или пътища за обжалване, могат да бъдат променени с решение на Съвета.

Член 50

Депозитар и публикуване

1. Генералният секретар на Съвета действа като депозитар на настоящата конвенция.
2. Депозитарът публикува в *Официален вестник на Европейските общности*:
 - а) приеманията и присъединяванията;
 - б) датата, на която конвенцията влиза в сила;
 - в) декларациите по членове 2, параграф 2, 38, параграф 2, 46, 47, параграф 4 и 48, параграф 5, както и измененията или оттеглянето на такива декларации;
 - г) промените в настоящата конвенция по член 49, параграфи 2 и 3.

ДЕКЛАРАЦИЯ НА ИРЛАНДИЯ, КОЯТО СЛЕДВА ДА БЪДЕ ПРИЛОЖЕНА КЪМ КОНВЕНЦИЯТА

Независимо от разпоредбите на настоящата конвенция, Ирландия може да запази компетентността, която има да откаже признаването на развод, получен в друга държава-членка, където този развод е получен в резултат на съзнателно подвеждане на съда на въпросната държава от страната или страните, във връзка с изискванията на нейната юрисдикция, според които признаването на развода е несъвместимо с Конституцията на Ирландия.

Тази декларация ще се прилага за период от пет години. Тя подлежи на подновяване веднъж на пет години.

ДЕКЛАРАЦИЯ, КОЯТО СЛЕДВА ДА БЪДЕ ПРИЛОЖЕНА КЪМ КОНВЕНЦИЯТА ОТ ВСЯКА ОТ СЕВЕРНИТЕ ДЪРЖАВИ-ЧЛЕНКИ, КОИТО ИМАТ ПРАВО ДА НАПРАВЯТ ИЗЯВЛЕНИЕ ПО СМИСЪЛА НА ЧЛЕН 38, ПАРАГРАФ 2

Прилагането на конвенцията от 6 февруари 1931 г. между Дания, Финландия, Исландия, Норвегия и Швеция, съдържаща международни частноправни разпоредби относно брака, осиновяването и попечителството, заедно със Заключителния протокол към нея, е в съответствие с член К.7 от Договора, доколкото конвенцията не е пречка за установяване на по-тясно сътрудничество между две или повече държави-членки, стига това сътрудничество да не влиза в конфликт със или да не пречатства предвиденото в конвенцията.

Те се ангажират да не прилагат в бъдеще член 7, параграф 2 of Северното съглашение от 1931 г. в техните взаимоотношения и да преразгледат в кратък срок нормите на приложимата юрисдикция в рамките на това Съглашение, в светлината на принципа, заложен в член 38, параграф 2, буква б) от конвенцията.

Основанията за отказ, използвани в контекста на унифицираните закони, на практика се прилагат съгласувано с посочените в дял III от настоящата конвенция.

ДЕКЛАРАЦИЯ НА ИТАЛИАНСКАТА ДЕЛЕГАЦИЯ, КОЯТО СЛЕДВА ДА БЪДЕ ПРИЛОЖЕНА КЪМ КОНВЕНЦИЯТА

По отношение на член 42 от конвенцията, Италия си запазва правото, по отношение на съдебни решения на португалски духовни съдилища, да възприеме процедурите и да извърши проверките, предвидени в собствената ѝ правна система по отношение на сходни съдебни решения на духовни съдилища, въз основа на съглашенията, сключени от нея със Светия престол.

Декларация, приложена към протокола на Съвета, приет по време на Съвета по правосъдие и вътрешни работи на 28 и 29 май 1998 г., при съставяне на Конвенцията за подведомствеността и признаването и изпълнението на съдебни решения по брачни дела (98/С 221/02)

Съветът, като съзнава отрицателния ефект, който би могло да има времетраенето на процедурата по молби пред Съда на Европейските общности в областта на семейното право, подчертава нуждата от разглеждане във възможно най-кратък срок на възможните пътища за намаляване продължителността на такива процедури; Съветът предлага този преглед да бъде извършен от компетентния орган в рамките на Съвета, съвместно със Съда на Европейските общности.